

Oktoobri kuukiri nr 41

7. OKT. 2019

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse ja tema liikmete septembrikuu oli väga tegurohke ja värvikirev. Septembrisse jääb nii Suurpõgenemise 75. tähistamine kui ka üleilmne eestikeele nädal. Sellest võtsid osa mitemed EKSÜ sõbrad ja partnerid. Oktoobriski on tulemas mitmeid olulisi sündmusi.

EKSÜ tähistas 75. suurpõgenemise aastapäeva

Eesti Kultuuriseltside Ühendus koostöös Ülemaailmse Eesti Kesknõukoguga korraldas 75. suurpõgenemise aastapäeva raames üritusteõhtu Okupatsioonide ja vabaduse muuseumis Vabamu, mis oli osa 18.-22. september 2019 aasta ürituste programmist nii Tallinnas kui ka Tartus, Haapsalus, Keilas, Põlvas ja Saaremaal. Ürituste raames avati mitmeid näitusi, toimusid kontserdid,

mälestusteenistused, etendus ja vestlusõhtu.

Kahe eesti seltsi arhiivid said kaante vahele

5.-11. septembrini külastas Eesti Kultuuriseltside Ühenduse tegevjuht Liina Miks koos Rahvusarhiivi arhivaari Lea Teedemaga Rahvusaaslaste Programm raames Karjala Eesti Sõprusühingut Kolle ja Peterburi Eesti Kultuuriseltsi.

Ilmunud on Peterburi Teataja nr 80.

Asutatud 1908 taasisilmub 1999

Lisasime numbri meie pidevalt täienevasse e- [raamatukokku](#). Peterburi Teataja septembrikuu 2019 numbrit saab lugeda siit:

Peterburi Teataja
Peterburi Eesti Kultuuriseltsi, Jaani koguduse ja Jaani Kiriku Fondi väljaanne

EKSÜ kodulehel on alates sellest sügisest uus rubriik [“AUDIO”](#). Koondame sinna alla kõik meie liikmetega tehtud või nende tegemisi puudutavad raadiointervjuud.

Keelesaade. Kas keelereegel on koll?

Peep Nemvalts Autor/alkikas: Anina Aunela Minev/ERR

Peep Nemvaltsi hinnangul on õigekeelsussõnaraamatus väga raske näha kavakindlust ja järjepidevust. Saates on juttu keelereeglitest ja sellest, kas keelereeglite järgimine vaesestab keelt või hoopis rikastab. Saates on ohtralt näiteid avalikust keeleruumist.

Liikmesseltside ettevõtmisi

Sügis 1944

See, et elulugude vahendajad ei ole kutselised näitlejad, ei tulnud antud loo puhul arvesse, sest Põlva Linna Harrastusteater võttis oma mängukavva Merle Karusoo kirjutatud näitemängu “SÜGIS 1944” teadmises, et eestlaste suurpõgenemise ajal juhtunud Läänemere suurimas laevahukus viis “Moero” märga hauda ka Põlva kihelkonnast palju edumeelseid ja haritud inimesi.

Punasel Lagedal tantsiti taaskord kaerajaani

Šotsi linnas asuvas eesti seltsis “Eesti Aiake” peeti pidu. Kohaletulnuid tervitas seltsi esimees Valter German ning tantsisid kohaliku kultuurimaja lapsed, kellel kogukonna ühisel rahastusel olid seljas vastvalminud eesti rahvariided.

Salme ja Sulevi külad tähistasid Abhaasias 135. sünnipäeva

Eesti külad Salme ja Sulevi tähistasid Abhaasias 135. sünnipäeva. “Ringvaates” selgitas nende külade eluolu Arnold Rutto, kelle vanemad elavad praegugi seal.

Sündmusest on tehtud saatelõik “Ringvaates” .

Eesti Tare

22. septembril peeti Krimmis Kransodarka külas Eesti kultuuripäeva. Ürituse raames asetati lilli hukkunud ja represseeritud eestlaste mälestuskivile ja peeti minutiline leinaseisak. Ürituse pidulikum osa seisnes vastremonditud Eesti Tare taasavamises.

Ei ole halba ilma, tuleb valida õige riietus

Jõgevamaa Metsaselts koostöös Kassinurme Naisseltsi, Folklooriseltsiga Jõgevahe pere, Jõgeva Kultuurikeskusega, ELKS Jõgeva osakonnaga, Nurga Koduloomuuseumiga ja Luua Metsanduskooliga tähistasid Vaiga-Kassinurme maalinna taasavamise 30. aastapäeva.

Leelo “Suve meenutus”

22. septembril Pärnu Iseseisvuse väljakul astus juba traditsiooniliselt suve ärasaatmiseks päiksepaistes lavale naiskoor Leelo dirigentide Tiia Tamm ja Hilja Vainula juhendamisel.

Uus hooaeg on alanud!

Ajarännak Muugal

19. septembril toimus Muugal Maanaiste Seltsi ja kooli koostöös ajarännak 19. septembrisse 1944 ning selle üritusega seotult ka pingi avamine Muuga MNS Eha esinaisele **Ilma Lausveele**.

Haida setod on taastamas oma ajaloolist kirikut

Haida külas, Siberis, on kohalik setode kogukond taastamas oma ajaloolist kirikut. Ehitustööd

viiakse läbi oma jõududega. Ehitustöid viivad läbi kaks kohalikku kõige paremat puusseppa ning puitmaterjali valmistavad ette Haida küla elanikud ise ning materjali varumisel on abiks ka ümberkaudsete teiste külade taluelanikud.

Uus näitus ERMi Sõprade Seltsi ruumis

ERMi Sõprade Seltsi auliige Kärt Summatavet, Tartu Ülikooli vabade kunstide professor, alustab oma eksperimentaalse loomingulise teekonna avalikku esitlust **seltsi esinduses**.

Vitriini ehk **LOOME-LAUALE** hakkab ilmuma uusi ideid ja ehtekomplekte, mis valmivad professori ajal.

Peterburis sai näha Baltimaade ja eestlaste lugusid

23. septembril tähistasid Eesti, Läti ja Leedu Peterburi linna kogukonnad Peakonsulaatide

eestvõttel Peterburi Jaani kirikus Balti keti 30 aastapäeva. Alustuseks vaimulik tervitus, hulga kõnesid ja leedukate tehtud dokumentaalfilmi vaatamist, lisaks kohapeal improviseeritud laulukoori esitus. Taas sa sai ühendatud käed riikide vabaduse eest. Kaetud oli laud Balti riikide kulinaariaga.

Eesti Novell 2019 Bernis

Eesti Novell 2019 tõi Berni 9. kirjandussalongi majatäie kirjandushuvilisi nii Bernist, Bielist, Genfist, Zürichist kui Winterthurist.

Eesti Novelli sünniloo ja eesti novelli maastikuga viis meid värvikalt ja hoogsalt kurssi Made Luiga, üks sarja koostajatest.

Sveitsi Eesti Seltsis on alanud sügishooaeg

Šveitsi Eesti Mänguringi selle õppeaasta esimene kohtumine toimus Zürichi Ülikooli Botaanikaaias. Üheskoos suurte ja väikestega avastati nii sealses botaanikaaias olevaid kui ka Eestis kasvavaid taimi.

Šveitsi Eesti Selts

Järgmine Mänguringi kohtumine leiab aset juba **6.oktoobril!** Osalema on oodatud kõik 3-11 aastased Šveitsis elavad lapsed.

Tšehhi Eesti Klubi alustas uut hooaega

29. septembril korraldas Prahast Tšehhi- Eesti (ČEK-TEK) Klubi hooaja esimese EESTI TOA. Seoses Üleilmse eesti keele nädalaga 23.-29.09.2019 laulsime koos Gretaga tema loodud laulu “Armas Eestimaa” üleilma veebis. Suured tänud Gretale Prantsusmaale toreda elamuse eest!

Vanemuise Seltsi kuldne sügis

Vanemuise Seltsi kollektiivid olid 14. septembril Võrus ja Võrumaal külas Ristimetsal ehk Friedrich Reinhold Kreutzwaldil. Lugesime Võru linnapargis Kalevipoega ja süütasime küünla **Fr. R. Kreutzwaldi ausamba** jalamil. Esinesid meesansambel WanSel, Sigrid Vinn (viul) ja Anu Loona (klaver) ning Vanemuise Seltsi näitetrupp. Ettekanded Kalle Loonalt ja Valli Ilvikult kajastasid Lauluisa elu Võrus ning seoseid Vanemuise Seltsiga.

Eesti keele nädalast ja eesti keelest Siberis

Septembri lõpus võtsid Krasnojarski ja Omski oblasti kogukonnad aktiivselt osa üleilmsest eesti keele nädalast. Üleilmsest eesti keele nädalast võtsid osa nii Omski linnas kui ka oblastis asuvad kogukonnad. Keelenädala raames **külalastati Rõžkovo küla**. Selles eesti-ingeri-läti külas räägitakse eesti keeles juba üle 200 aasta!

TULEKUL

Eesti kuu Tamperes

Oktoober on juba 30. aastat olnud Eesti kuu Tamperes. Eesti nädalate raames on Tamperes toimumas väga erinevaid sündmusi ja kindlasti leiab igäüks endale meelepärast! Peetakse soome- ja eestikeelseid loenguid, vestlusringe ning õpitube.

Estonian Folks esineb festivalil

Rahvatantsijad Londonis esinevad juba 7ndat aastat järjest rahvusvahelisel [Dance Around the World](#) festivalil Londonis, Camdenis.

Eesti tantsijaid näeb pealaval **26ndal oktoobril** kell 17.20. Ürituse korraldajateks on English Folk Dance & Song Society ja Cecil Sharp House.

Mulgi segakoor tähistab 5. sünnipäeva

“Mulgi segakoor, kus osaleb palju liikmeid ka Valgamaalt Tõrva kandist, tähistab 25. oktoobril oma viiendat sünnipäeva kontserdiga Viljanimaal Halliste kirikus”, kirjutab Mulgimaa Arenduskoja tegevjuht Anneli Roosalu.

Krasnojarskis kohtuvad kaks liikmesseltsi

11. kuni 20. oktoobrini kohtuvad Krasnojarskis kaks EKSÜ liikmesseltsi, et ühiselt tähistada miiklipäeva ning võtta osa sealsest soome-ugri rahvaste festivalist. Eestlased avavad sealse filmifestivali.

Ettevõtmine saab olema jälgitav Rõka FB lehel.

PARTNERITE INFOLEHTI

Rootsi eestlaste septembri kuukiri <https://mailchi.mp/swipnet/67pm9islqu-2822577?e=3da0b552cd>

[Folkloorinõukogu kuukiri, oktoober:](#)

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee
EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots